

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1075/12-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení:	Základní škola J. A. Komenského Brandýs nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí
Sídlo:	Žerotínova 29, 561 12 Brandýs nad Orlicí
IČO:	75 015 439
Identifikátor:	650 045 912
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Miloslavem Duškem, ředitelem
Zřizovatel:	Město Brandýs nad Orlicí
Místo inspekční činnosti:	Žerotínova 29, 561 12 Brandýs nad Orlicí
Termín inspekční činnosti:	18. – 20. září 2012

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného školou, a to zejména

- zjišťování a hodnocení personálních podmínek vzdělávání
- zjišťování a hodnocení materiálních podmínek vzdělávání a podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví žáků
- zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k cílům stanoveným školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
- zjišťování a hodnocení souladu školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání s právními předpisy, včetně souladu školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Aktuální stav školy

Základní škola J. A. Komenského Brandýs nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí (dále škola) je situována na okraji novější bytové zástavby v blízkosti vlakového nádraží.

Na začátku školního roku 2012/2013 poskytovala v 1. – 9. ročníku vzdělávání celkem 154 žákům v 9 třídách. V posledních letech se počet žáků snižuje, kapacita školy je nyní využita ze 48 %. Dojíždějící žáci z okolních obcí představují přibližně třetinu z celkového počtu. Jeden žák plní povinnou školní docházku v zahraničí, dva jsou cizími státními příslušníky. Činnost školní družiny probíhala ve dvou odděleních. Školní jídelna je umístěná mimo areál školy, v budově vzdálené zhruba 300 m.

Aktuálně bylo ve škole identifikováno 14 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro pět z nich školská poradenská zařízení doporučila postupovat podle individuálních vzdělávacích plánů.

Výuka se uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Dílna lidskosti“ (ŠVP ZV). Jeho součástí je i vzdělávací program školní družiny.

Pedagogický sbor tvoří 14 vyučujících, z toho jsou dva muži. Všichni pedagogové mají vysokoškolské vzdělání odpovídajícího zaměření, míra kvalifikovanosti je 100 %. Žákům ve školní družině se věnují dvě vychovatelky. V uplynulém období došlo ke změně na pozici zástupkyně ředitele školy.

V roce 2011 proběhla rekonstrukce pláště pavilonu 2. stupně (zateplení, výměna oken) a současně také instalace ekologického vytápění. Ke zkvalitnění vzdělávacího procesu přispělo rozvedení počítačové sítě do celého objektu školy, modernizace počítačového vybavení učebny informatiky a zřízení speciálních učeben.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola se ve svých učebních i prezentačních materiálech charakterizuje jako „škola rodinného typu“ s individuálním přístupem k žákům, se zapojením do řady projektů včetně mezinárodních a s pestrou nabídkou zájmových aktivit. Tyto přednosti pedagogové spolu se žáky představují v okolních malotřídních školách (i nespádových) a snaží se tak změnit nepříznivý stav v naplněnosti školy. Svoji činnost škola prezentuje i na vlastních internetových stránkách <http://web.ttnet.cz/zsbrandys>, v místním a regionálním tisku. Při přijímacím řízení ředitel školy postupuje ve shodě s platnými zákonnými ustanoveními.

Organizace vzdělávání umožňovala realizaci ŠVP ZV. Učební plán byl naplňován. Disponibilní časovou dotací škola využila především k navýšení hodin českého jazyka, matematiky a k výuce volitelných předmětů. Ty vhodně napomáhají utváření osobnosti žáků, rozvíjejí jejich zájem a nadání již od 2. ročníku.

Výuka probíhala převážně v přívětivé pracovní atmosféře, její průběh pozitivně ovlivňoval klidný přístup pedagogů. Probíraná témata byla zpravidla propojována s reálným životem, částečně byly využívány mezipředmětové vazby. Žáci nižších ročníků pracovali společně nebo v kombinaci s činností ve skupinách. Projevovali zájem o vzdělávání, vyjadřovali své myšlenky, aplikovali získané poznatky. Zadané úkoly měly srozumitelná a jasně stanovená pravidla. Ve vyšších ročnících byl aktivizující způsob vyučování spíše výjimkou. Převažovala frontální výuka, učitelé ve větší míře předkládali žákům nové poznatky hotové, někdy i velmi složité. Uplatňované metody rozvíjely hlavně paměť žáků,

méně podporovaly jejich tvořivé a logické myšlení. Pro samostatné vyhledávání informací či alternativní řešení měli minimální prostor. Často chyběla kontrola pochopení učiva a jeho aktivní zopakování. Ve výuce žáci pracovali s učebnicemi, občas využívali didaktické pomůcky nebo názorné doplňující materiály. Prostředky informačních a komunikačních technologií byly do vzdělávacího procesu zapojeny jen ojediněle. Tělovýchovné aktivity posilovaly zdatnost žáků a podněcovaly je k zařazení pohybu do každodenního života.

Patrná byla podpora čtenářské gramotnosti, žáci byli vedeni k práci s textem a jeho porozumění. Učili se srozumitelně vyjadřovat a rozvíjeli své komunikativní dovednosti. Součástí výuky bylo vedle osvojování učiva také formování postojů žáků. Dlouhodobou prioritou je utváření a prohlubování pocitu sounáležitosti se školou, důraz je kladen i na sociální citění. To je podporováno například účastí v různých charitativních akcích a sbírkách. Přínosem v rámci multikulturní výchovy a pro posilování cizojazyčné gramotnosti jsou výměnné pobyty s partnerskými školami ze Slovenska a Maďarska a také zapojení do programu Comenius. Zde žáci řeší spolu s vrstevníky z Itálie, Velké Británie, Německa a Polska vlastní projekt „How to keep fit“. Svým vystupováním a působením se škola snaží dostát čestnému názvu. Ve spolupráci s Uníí Comenius je dlouholetým pořadatelem celostátní literárně historické a výtvarné soutěže „Komenský a my“, která napomáhá rozvíjet historický odkaz J. A. Komenského a učí žáky chápat souvislosti doby minulé a současné.

Pedagogové vedou žáky též k ekologickému myšlení a zdravému životnímu stylu, a to realizací různých projektů včetně mnoha školních (Den zdraví, Den vody, Zdravá a nemocná příroda apod.). Jako pilotní se škola zařadila do programu VUREES (Vzdělávání pro udržitelný rozvoj v environmentálních a ekonomických souvislostech), v rámci něhož dosáhli žáci v soutěži Zelené podnikání vynikajícího výsledku (2. místo v celostátním kole). Stejně úspěšní byli i v republikovém projektu Evvoluce. Žáci se účastní i různých sportovních soutěží, v nichž získávají na okresní a krajské úrovni výborná umístění. Významnou roli v této oblasti sehrává Školní sportovní klub, který žákům nabízí velké množství volnočasových aktivit. Škola je dlouholetým organizátorem „Běhu údolím J. A. Komenského“, v roce 2012 se konal již 20. ročník.

Při výuce učitelé uplatňovali nejčastěji průběžné slovní hodnocení, které zpravidla působilo jako motivační prvek, žáky podněcovalo k další činnosti. Sebehodnocení nebo vzájemné hodnocení bylo součástí vzdělávání pouze výjimečně. Informace o prospěchu a chování se rodiče dovídají především prostřednictvím žákovských knížek, dále při třídních schůzkách a individuálních návštěvách školy.

Znalosti žáků pedagogové ověřují vlastními evaluačními nástroji (ústní zkoušení, kontrolní práce), zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání poskytují také různé externí testy. Přínosem jsou zejména ty, vytvořené ve spolupráci s okolními základními školami, na jejichž základě ředitelé porovnávají úroveň výuky, spolu s učiteli analyzují rozdíly, přemýšlejí o možnostech nápravy. Z rozboru celkového prospěchu za posledním období vyplývá, že necelá polovina žáků školy prospěla s vyznamenáním. Počet neprospívajících se pohybuje kolem 1 %. Z analýzy hodnocení jednotlivých žáků na vysvědčení bylo zjištěno, že mnohdy je klasifikace ve výchovných předmětech značně přísná (hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, pracovní činnosti).

Podpora žáků s riziky školního neúspěchu spočívá v hledání příčin jejich selhávání ve spolupráci se zákonnými zástupci i odborníky. Konkrétní formou je zpravidla nabídka doučování, diferencovaný přístup v rámci vyučování nebyl (až na výjimky) zřetelně

uplatněn. Při identifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) škola standardně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Evidenci a dokumentaci žáků se SVP vede výchovná poradkyně. Při výuce byly na tyto žáky kladeny obvykle stejné požadavky jako na ostatní. Přínosem je prováděná reedukace poruch učení, realizovaná dyslektickými asistentkami mimo vyučování.

Škola usiluje o bezpečné prostředí pro vzdělávání, provádí opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Při každoročním tzv. cvičení v přírodě žáci získávají poznatky a dovednosti v oblastech první pomoci a ochrany člověka za mimořádných událostí. Prevence sociálně patologických jevů vychází z podmínek školy, je směřována do výuky, ale také do dalších jednorázových i dlouhodobějších aktivit (přednášky, besedy, sociometrická šetření apod.). Pokud se negativní jev vyskytne, je bezodkladně řešen.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Dílna lidskosti“ byl na základě zkušeností, po pěti letech účinnosti, aktualizován. K 1. září 2012 byla vydána jeho 2. verze, která je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Ke změnám došlo v oblasti podmínek (materiálních, organizačních atd.) a vzdělávacího obsahu. Ředitel školy i koordinátorka ŠVP ZV si jsou vědomi skutečnosti, že je nutné, aby s žáky byla probrána všechna témata, i když došlo k jejich přesunu. Školní vzdělávací program školní družiny odpovídá požadavkům školského zákona.

Ředitel školy působí ve funkci osmnáctý rok a při své práci uplatňuje bohaté zkušenosti a dokonalou znalost místních podmínek. Nastavená organizační struktura je účelná, delegování pravomocí a úkolů na ostatní pedagogické pracovníky je promyšlené. Vydané interní směrnice reflektují dispozice školy, jsou funkční. Úprava vnitřního řádu školní družiny byla provedena v průběhu inspekční činnosti, stejně tak byly odstraněny nedostatky (nesprávně uvedené nebo chybějící údaje) v třídních knihách, třídních výkazech a katalogových listech. Ze záznamů z jednání pedagogické rady vyplynulo projednávání důležitých záležitostí týkajících se vzdělávání.

Personální obsazení umožňuje plnit cíle školních vzdělávacích programů. Pedagogický sbor je z velké části stabilizovaný, pozitivem je jeho úplná odborná kvalifikovanost. Na 2. stupni je část vyučovacích hodin vedena bez odpovídající oborové odbornosti, na kvalitu výuky však tato skutečnost neměla výrazně negativní vliv. Ředitel školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Některé vzdělávací akce jsou vhodně organizovány pro všechny vyučující. Specializační studium v oblastech informačních a komunikačních technologií, školního vzdělávacího programu či environmentální výchovy pedagogové školy zatím neabsolvovali.

Škola má odpovídající prostorové a materiální podmínky. K výuce slouží řada odborných pracoven, včetně netradičních s možností alternativní výuky (např. vizuální učebna nebo třída s divadelním pódium a osvětlovací technikou pro vystoupení). Vzdělávání žáků v oblasti Člověk a svět práce škola realizuje v prostorné školní dílně a cvičné kuchyni. Zařízení učeben je funkční, školní nábytek koresponduje s tělesnou výškou žáků, ve všech kmenových třídách je výškově stavitelný. K vybavení některých patří interaktivní tabule, dataprojektory a další audiovizuální prostředky. Škola disponuje pracovním počítačem s 20 počítači připojenými k internetu. Sportovní aktivity jsou provozovány ve dvou

tělocvičnách a na obecním hřišti. V závislosti na finančních prostředcích probíhá postupná obnova vybavení školy včetně nákupu didaktických pomůcek, učebnic. Dvě oddělení školní družiny jsou umístěna v samostatných učebnách, jejichž vybavení je starší, jeví prvky opotřebení a mnohdy není přizpůsobené věku žáků. Škola není bezbariérová.

Vedení školy průběžně rozvíjí a podporuje partnerské vztahy. Z vyjádření ředitele vyplynulo, že spolupráce se zřizovatelem je vstřícná a korektní. Škola přispívá ke zpestření kulturního života města (pěvecká a divadelní vystoupení, jarmark, vystoupení mažoretok, tělovýchovná slavnost a další). Kooperace se zákonnými zástupci probíhá na standardní úrovni. Školská rada plní povinnosti vyplývající ze školského zákona. Dobré vztahy jsou udržovány s blízkými mateřskými školami, pozitivní je zapojení předškolních dětí do akcí školy. Zástupci třídních kolektivů tvoří žákovskou radu, žáci se aktivně zapojují do dění ve škole. Dalšími partnery, kteří se podílejí na obohacení vzdělávací nabídky se specificky zaměřenými programy, jsou například ekologické organizace, policie, místní rehabilitační ústav, Český červený kříž. Významným prvkem v životě školy je již zmíněná mezinárodní spolupráce.

Závěry

Škola poskytuje vzdělávání v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. Při přijímání dětí k základnímu vzdělávání ředitel školy dodržuje právní předpisy.

Personální obsazení školy umožňuje plnit cíle školních vzdělávacích programů. Pozitivem je úplná odborná kvalifikovanost vyučujících. Ředitel školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Prostorové podmínky pro výuku jsou optimální. Přínosem je, že pro svoji činnost má škola k dispozici vedle kmenových tříd i množství odborných učeben. Zařízení je funkční, v rámci finančních možností je modernizováno, stejně jako vybavení učebními pomůckami.

Školní vzdělávací programy pro základní a zájmové vzdělávání jsou zpracovány v souladu s ustanoveními školského zákona. Vzdělávací nabídka včetně doplňkových aktivit podporuje rozvoj osobností žáků, vytváří předpoklady pro úspěšné pokračování ve vzdělávání. Významným prvkem v práci školy je mezinárodní spolupráce a zapojení do mnoha projektů, které u žáků prohlubují cizojazyčnou a sociální gramotnost, zabývají se environmentální výchovou, vedou žáky k ekologickému myšlení a ke zdravému životnímu stylu.

Škola se svými aktivitami snaží naplňovat odkaz J. A. Komenského, jehož jméno nese ve svém názvu.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina ze dne 1. září 2009
2. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 19 378/03-21, ze dne 14. května 2003
3. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 588/2007-21, ze dne 10. ledna 2007
4. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 8 477/2007-21, ze dne 20. března 2007
5. Jmenování do funkce ředitele školy ze dne 25. května 1995
6. Jmenování na pracovní místo ředitele ze dne 20. června 2012
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Dílna lidskosti“ platný od 1. září 2012
8. Třídní výkazy, katalogové listy žáků - školní rok 2012/2013
9. Třídní knihy, Přehledy výchovně vzdělávací práce - školní roky 2011/2012 a 2012/2013
10. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2012/2013
11. Školní řád ze dne 1. září 2012
12. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. září 2012
13. Výroční zpráva o činnosti školy - školní roky 2010/2011, 2011/2012
14. Zápisy z jednání pedagogické rady - školní roky 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013
15. Rozhodnutí ředitele školy o přijetí k základnímu vzdělávání na školní rok 2012/2013
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků - školní rok 2011/2012, 2012/2013
17. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - školní rok 2012/2013
18. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2012/2013
19. Minimální preventivní program včetně vyhodnocení - školní rok 2011/2012

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, eventuálně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekční komise a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Pardubicích dne 5. října 2012

(razítko)

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Olga Příhodová, školní inspektorka

Mgr. Olga Příhodová v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Brandýse nad Orlicí dne 12. října 2012

(razítko)

Mgr. Miloslav Dušek, ředitel školy

Mgr. Miloslav Dušek v. r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.